

«Un altre fi del món és possible», conclou Srečko Horvat, filòsof croat nascut el 1983 i activista polític, membre de «*Democracy in Europe in Movement 2025*». El món s'acaba. L'apocalipsi s'apropa i no tan sols, sinó que ja és aquí, perquè com els forats negres que acabaran engolint l'univers, ja s'han donat mostres escatològiques ben patents i visibles: la guerra, la pandèmia, els desastres nuclears, els tsunamis. La humanitat es troba instal·lada en la por de la fi: quin d'aquests genets de l'apocalipsi es cobrarà la meua pell?

«Fumar mata a poc a poc, però jo no tinc pressa», afirma el fumador empedreït. El curs del temps condueix a la pròpia desfeta, encara que no ho vegem amb els nostres propis ulls, o potser sí. Què són sinó els apocalipsis ja realitzats de Txernòbil, Fukushima o el mateix canvi climàtic? Als dos extrems del món, han estat seriosos avisos per no ser frívols ni amb la creació, ni amb la intimitat de la matèria. Jugar a ser Déu no surt a compte. Com sempre sol passar, els beneficis els cobren els capitalistes i les pèrdues són per als treballadors. De fet, múltiples amenaces planen, no tan sols sobre la civilització humana, sinó àdhuc damunt del planeta, de l'ecosistema, de l'equilibri climàtic. Qui pot negar l'evolució canviant de les condicions climatològiques? No és la guerra d'Ucraïna una espasa contínua de Dàmocles que amenaça damunt la testa l'estil de vida occidental, social, cristià i democràtic?

El progrés a qualsevol preu, tothom veu clarament que no pot ser. En canvi, es continuen cremant combustibles fòssils que acceleren l'efecte hivernacle. Malgrat tot, es basa l'economia en el consum desenfrenat, quant més millor. Si ho puc pagar, ¿per què m'haig d'estar d'anar volant a l'altra punta del món per descansar en una platja o passejar-me per una ciutat, a fi de comptes, no tan diferent de les que tenim més a prop? Per què m'haig d'estar de tenir cotxe? Omplir el dipòsit al preu més barat, mentre la diferència la paga el clima? I no obstant som al temps de després de l'apocalipsi, que ja es manifesta aquí de múltiples formes, però que encara no s'ha consumat del tot. Cal pensar altrament.

Apocalipsi no deixa de ser una paraula grega que significa revelació, poder conèixer el que ha de passar per avançat mitjançant la lectura de la realitat del que està passant per a posar-hi remei. No tan sols una amenaça destructiva, sinó una comunicació privilegiada per a preveure les properes jugades. En aquest sentit es mouen les cimeres del clima i els pactes interestatals per preservar de l'espoli i

l'exploració extractiva de grans extensions valuoses ecològicament, que s'acaben malmenant i destruint.

A partir de les amenaces escatològiques que ens sotgen, arribem a la necessitat d'un canvi de sistema que ens ofega, enlloc d'ajudar-nos a respirar. Ens cal prometre lleialtat al planeta i al seu futur. No tan sols la nostra vida, sinó la de les properes generacions van lligada a l'esdevenir mundial global. Cal avançar, demana Horvat, vers una lleialtat planetària que vagi més enllà del cosmopolitisme comú i evident. En lloc de ser únicament les persones els ciutadans del món com fins ara, una nova ètica planetària demana tractar les altres espècies animals, vegetals i minerals, àdhuc tot l'entorn ecològic, com el lloc comú de tots, on certament la humanitat representa un rol preponderant, malgrat tot. No sempre es té present que el mite genesiàc ja demanava, no tan sols que l'humà dominés la terra, sinó que la guardés, la cuidés (Gn 1,28; 2,15) i acabés perfeccionant la mateixa creació, que se li havia confiat. La ficció postapocalíptica ha estat traslladada a la secció d'actualitat. Els relats distòpics es tornen realitat en les notícies més terribles dels informatius. El temps es converteix en una condemna que mena indefectiblement al fracàs, com el mite de Sísif, empenyent un dia rere un altre la roca pesant que l'acabarà esclafant i esclavitzant la seva vida. Comunitàriament, cal convertir el temps lineal i fatídic del *kronos* en un *kairós*, una oportunitat, com l'eternitat irrompent en la temporalitat mortal, que diria Paul Tillich (+1965). Cal imaginar un futur diferent, deixar-se estar de realitats distòpiques, sempre fatals, i

pensar en un temps futur optimista, fraternal i amable per a tothom, especialment per als qui més pateixen. En lloc d'arribar a la fi de la història, segons Francis Fukuyama (1952), hem arribat al temps de la fi, on tot es pot acabar amb una bufada. Cal pensar i actuar diferent.

En realitat, l'única alternativa aparent resulta molt senzilla: o bé o l'extinció massiva o bé una reinvençió radical del món de després de l'apocalipsi, que passa i ja ha passat. Cal apostar per un curs diferent del temps i de les decisions humanes que no menin a la negació ni a l'autodestrucció, perquè una història alternativa i més viable esdevingui autèntica.